

GÖTEBORGS UNIVERSITET
SAHLGRENSKA AKADEMIN

Dnr G 2012/430

**Utbildningsplan för
läkarprogrammet,
330 högskolepoäng**

Programme in Medicine

Fastställd av Sahlgrenska akademins styrelse 2006-11-24, reviderad 2007-06-27, 2010-04-14, 2011-05-25, 2011-11-02, 2012-04-18 samt 2012-10-17.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

SAHLGRENSKA AKADEMIN

1. Beslut om fastställande

Utbildningsplan för läkarprogrammet, 330 högskolepoäng (kod i Ladok M2LÄK), är fastställd av Sahlgreanska akademins styrelse, Göteborgs universitet 2006-11-24, reviderad av Sahlgreanska akademins dekanus 2007-06-27, 2010-04-14, 2011-05-25, 2011-11-02, 2012-04-18 och 2012-10-17.

2. Syfte

Läkarprogrammet syftar till att studenten ska avlägga läkarexamen. Studenten ska i utbildningen uppnå sådana kunskaper, färdigheter, förmågor och förhållningssätt som krävs för läkaryrket och för att fullgöra den allmäntjänstgöring (AT) som fordras för erhållande av läkarlegitimation hos Socialstyrelsen. Utbildningen förbereder också för fortsatta studier på forskarnivå.

3. Lärandemål

De mål som gäller för läkarprogrammet är dels de allmänna målen i högskolelagen SFS 1992:1434, dels de nationella lärandemålen för läkarexamen som anges i högskoleförordningen SFS 1993:100, bilaga 2, examensordning (bilaga 1).

Utöver de nationella lärandemålen för läkarexamen som anges i högskoleförordningen SFS 1993:100, bilaga 2, har läkarprogrammet i Göteborg som mål att studenten ska erhålla en definierad bred läkarkompetens, med ett spektrum av ämnesrelaterade kunskaper, praktiska färdigheter, personliga förmågor och ett humanistiskt förhållningssätt, där vetenskaplighet betonas. De teman som syftar till professionell utveckling delas in i fem kärnområden: kommunikation och självreflektion, etiskt förhållningssätt, mänskliga rättigheter och genus, ledarskap och samarbete samt kritiskt vetenskapligt förhållningssätt. Lärandemålen för dessa kärnområden preciseras i ett separat dokument (bilaga 2). De ämnesspecifika lärandemålen anges i kursplanerna.

4. Uppläggning och studiegång

Läkarprogrammet är en naturvetenskapligt förankrad yrkesutbildning. Den är akademisk till sin natur och mera vidsyftande än att förlita sig till enbart naturvetenskaperna som sin kunskapsbas och vetenskapliga förankring. Kunskap om biomedicinska basfakta, vetenskap om sjukdomars natur, förlopp och behandling är essentiellt för att kunna verka som läkare. Fundamentalt i läkararbetet är också att kunna bemöta människan med sjukdom.

Programmet är sammansatt av kurser. Kunskapsmålen i varje kurs är nära sammanbundna med forskning inom respektive område och dessa ställs i relation till studentens progression mot de programgemensamma utbildningsmålen. Lärandemålen anges i kursplaner och progressionen under utbildningen framgår av dessa. Undervisningsmoment samt examination av de fem kärnområden inom professionell utveckling är integrerade i de institutionsbaserade kurserna.

Den pedagogik som tillämpas inom Sahlgreanska akademien är forskningsbaserad och innebär en problematisering av utbildningens innehåll och olika slags undervisning för olika innehåll och sammanhang. Kliniskt verksamma läkare deltar i undervisning och handledning. Undervisning

GÖTEBORGS UNIVERSITET
SAHLGRENSKA AKADEMIN

sker i form av bl.a. föreläsningar, seminarier, gruppundervisning, konferenser, laborationer, klinisk utbildning "bed-side", handledning med reflektion och återkoppling samt fall- och fältstudier.

I läkarprogrammet ingår följande kurser på grundnivå (1-180 högskolepoäng)

Termin 1

Introduktion och Tidig yrkeskontakt A, 3 hp
Översikt anatomi, vävnad och cell, 7,5 hp
Biomedicinsk fördjupning: Patogenes (BF1), 3 hp
Molekylär cellbiologi, 16,5 hp

Termin 2

Funktionell histologi, 9 hp
Fysiologi, farmakologi och biokemi, 19,5 hp
Tidig yrkeskontakt B inom läkarprogrammet, 1,5 hp

Termin 3

Fysiologi, farmakologi och biokemi (forts), 21 hp
Genetik, 3 hp
Klinisk anatomi och utvecklingsbiologi, 4,5 hp
Tidig yrkeskontakt C, 1,5 hp

Termin 4

Klinisk anatomi och utvecklingsbiologi (forts), 13,5 hp
Patologi, 15 hp
Tidig yrkeskontakt D, 1,5 hp

Termin 5

Biomedicinsk fördjupning: Patofysiologi (BF2), 3 hp
Konsultationskunskap, 7,5 hp
Infektion, mikrobiologi och immunförsvar, 19,5 hp

Termin 6

Biomedicinsk fördjupning 3 – Kritisk analys av medicinska data (BF3), 3 hp
Invärtesmedicin I, 27 hp

Inom grundnivån sker progression avseende djup, bredd och självständighet genom att kursernas innehåll och mål bygger på varandra.

GÖTEBORGS UNIVERSITET
SAHLGRENSKA AKADEMIN

och följande kurser på avancerad nivå (181 – 330 högskolepoäng)

Termin 7

Invärtesmedicin II, 9 hp
Neurologi, 10,5 hp
Psykiatri, 10,5 hp

Termin 8

Kirurgi, 28,5 hp
Invärtesmedicin II (forts), 1,5 hp

Termin 9

Samhällsmedicin, 12 hp
Dermatologi och venereologi, 6 hp
Oftalmologi, 4,5 hp
Öron-, näs- och halssjukdomar, 6 hp
Geriatrisk, 1,5 hp

Termin 10

Examensarbete, 30 hp

Termin 11

Radiologi, 1,5 hp
Pediatrik och barnpsykiatri, 14,3 hp
Gynekologi, obstetrik och klinisk genetik, 14,2 hp

Inom avancerad nivå sker progression avseende kunskapernas komplexitet och utveckling av färdighetsträning inom klinisk verksamhet.

5. Behörighet för antagning

För antagning till läkarprogrammet krävs förutom grundläggande behörighet områdesbehörigheten 13

Matematik kurs D
Fysik kurs B
Kemi kurs B
Biologi kurs B

eller

Områdesbehörigheten A13:

Biologi 2
Fysik 2
Kemi 2
Matematik 4

I varje behörighetsämne ska den sökande ha lägst betyget Godkänd.

GÖTEBORGS UNIVERSITET
SAHLGRENSKA AKADEMIN

6. Examen

Efter fullgjort program om 330 högskolepoäng utfärdas på begäran av studenten ett examensbevis med benämningen läkarexamen. Läkarexamen är en akademisk yrkesexamen. Socialstyrelsen utfärdar efter ansökan legitimation för läkaryrket efter examen och fullgjord allmäntjänstgöring (AT).

Programmets kurser ligger även till grund för en generell examen på kandidatnivå och masternivå.

7. Övrigt

Utbildningsplanen gäller från höstterminen 2007.

För antagning till fortsatta studier på läkarprogrammet efter studieuppehåll, samt för antagning till senare del av programmet (studieortsbyte) rangordnas sökande enligt fastställda prioriteringsgrupper (Dnr G2011/84).

Klinisk utbildning sker i öppen- och slutenvård på Sahlgrenska Universitetssjukhuset och inom öppenvården i Västra Götalandsregionen. Vissa delar av den kliniska utbildningen kan förläggas utanför Göteborgsområdet vilket kan medföra kostnader för studenten.

I programmet används en tvågradig betygsskala: Godkänd och Underkänd.

Inom programmet finns möjlighet till ökad förståelse av globala hälsofrågor genom bland annat internationellt utbyte av kurser. Sahlgrenska akademien har utbytesavtal med flera utländska universitet. Som en del av internationaliseringen kan vissa kurser komma att ges på engelska.

Programmets måluppfyllelse utvärderas kontinuerligt på olika nivåer. Alumniundersökningar förekommer.

Studentmedverkan förekommer i programmets samtliga beslutande och beredande organ samt i möten som hålls kontinuerligt på kursnivå (kursnämnder).

GÖTEBORGS UNIVERSITET
SAHLGRENSKA AKADEMIN

Bilaga 1

Läkarexamen (SFS:1993:100, Bilaga 2 Examensordning)

Omfattning

Läkarexamen uppnås efter det att studenten fullgjort kursfordringar om 330 högskolepoäng

Kunskap och förståelse

För läkarexamen ska studenten

- visa kunskap om områdets vetenskapliga grund och insikt i aktuell forsknings- och utvecklingsarbete samt kunskap om sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse för yrkesutövningen,
- visa såväl bred som fördjupad kunskap inom det medicinska området inbegripet kunskap om och förståelse för förhållanden i samhället som påverkar hälsan för olika grupper och individer, såväl barn som kvinnor och män,
- visa kunskap om ekonomi och organisation som är av betydelse för hälso- och sjukvården, och
- visa kunskap om relevanta författningar.

Färdigheter och förmåga

För läkarexamen ska studenten

- visa fördjupad förmåga att självständigt diagnostisera de vanligaste sjukdomstillstånden hos patienter och i samverkan med patienten behandla dessa,
- visa förmåga att initiera och genomföra hälsofrämjande och förebyggande arbete inom hälso- och sjukvården för såväl enskilda som grupper av patienter,
- visa förmåga att kritiskt och systematiskt integrera och använda kunskap samt analysera och bedöma komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa fördjupad förmåga att informera och undervisa olika grupper samt att genomföra handledande uppgifter,
- visa förmåga till lagarbete och samverka med andra yrkesgrupper såväl inom hälso- och sjukvården som vård och omsorg,
- visa förmåga att muntligt och skriftligt redogöra för åtgärder och behandlingsresultat med berörda parter samt i enlighet med relevanta författningar dokumentera dessa,
- visa fördjupad förmåga att på vetenskaplig grund diskutera nya fakta, företeelser och frågeställningar inom det medicinska området med olika grupper samt att kritiskt granska, bedöma och använda relevant information, och
- visa fördjupad förmåga att initiera, medverka i och genomföra förbättringsarbete samt utvärdera medicinsk behandlingsverksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För läkarexamen ska studenten

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga till helhetssyn på patienten utifrån ett vetenskapligt och humanistiskt synsätt med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna,
- visa förmåga till ett etiskt och professionellt förhållningssätt gentemot patienter och deras närstående, och

GÖTEBORGS UNIVERSITET
SAHLGRENSKA AKADEMIN

- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens.

Självständigt arbete (examensarbete)

För läkarexamen skall studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete om 30 högskolepoäng).

GÖTEBORGS UNIVERSITET
SAHLGRENSKA AKADEMIN

Bilaga 2

**DEFINIERADE KOMPETENSMÅL FÖR PROFESSIONELL UTVECKLING I
LÄKARPROGRAMMET**

Professionell utveckling (PU) i läkarprogrammet indelas i fem vägledande kärnområden: Kommunikation och självreflektion - Ledarförmåga och samarbete - Etiskt förhållningssätt - Kunskap och medvetenhet om mänskliga rättigheter och genus - Vetenskapligt kritiskt förhållningssätt.

Efter avslutade studier i läkarprogrammet förväntas studenten kunna:

Kommunikativ förmåga och självreflektion

Kunskap och förståelse

- förklara patient-läkarrelationens betydelse för patienten, närstående, läkaren och medarbetare
- redogöra för den patientcentrerade konsultationsmodellen
- redogöra för betydelsen av psykosocial anamnes i samarbetet med patienten

Färdighet och förmåga

- genomföra en patientcentrerad konsultation
- visa god förmåga att lyssna till och samarbeta med patienten; att kunna strukturera samtalet, göra sammanfattningar, ge tydliga och varierade gensvar
- visa förmåga att informera och förklara på ett tydligt och begripligt sätt; i mindre och större grupper, i kontakt med patienter, närstående, medarbetare och det omgivande samhället såväl muntligt som skriftligt
- visa förmåga att föra patientsamtal om livsstil och sexualitet med öppenhet och respekt
- visa förmåga att uppfatta patientens känslor och anpassa samtalet därefter

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- använda ett patientcentrerat förhållningssätt i kliniskt arbete

GÖTEBORGS UNIVERSITET SAHLGRENSKA AKADEMIN

- visa förmåga att värdera egna konsultationer och reflektera över det egna bemötandet av patienter, såväl muntligt som skriftligt
- visa förmåga att benämna egna reaktioner vid krävande patientmöten och reflektera över dem
- identifiera behov av fortsatt utveckling av den egna kommunikativa förmågan

Ledarförmåga och samarbete

Kunskap och förståelse

- redogöra för svensk hälso- och sjukvårdsorganisation
- iaktta och beskriva olika beteenden i en grupp (gruppdynamik)
- ge exempel på läkares ledarskap i vardagliga situationer
- redogöra för vilka som berörs av läkares medicinska beslut och på vilket sätt man kommunicerar dessa beslut
- beskriva gränserna för läkares arbetsfält gentemot andra professioner och hur regler för legitimation påverkar arbetsfördelningen i vården
- diskutera läkares roll i kvalitets- och förbättringsarbete

Färdigheter och förmåga

- visa förmåga att leda en grupp (t.ex. rond)
- visa förmåga att i en grupp uttrycka sin egen åsikt, beakta andras åsikter och göra en sammanfattning av gruppens arbete gällande både resultat och process
- ge och ta emot feedback

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- bidra till lärande i grupper och ha insikt i läkares ansvar för lärande i organisationer
- identifiera egna styrkor och utvecklingsområden inom ledarskap och samarbete
- reflektera över egna och andras förväntningar på läkares ledarskap

GÖTEBORGS UNIVERSITET
SAHLGRENSKA AKADEMIN

Etiskt förhållningssätt

Kunskap och förståelse:

- sammanfatta vad som förväntas av en läkare utifrån Läkarbundets etiska regler
- förklara innebörden av de fyra etiska principerna; Godhetsprincipen, Människovärdesprincipen, Autonomiprincipen och Rättvisepincipen.
- förklara innebörden av begreppen informerat samtycke och beslutskompetens

Färdigheter och förmåga:

- identifiera och formulera etiska frågor som aktualiseras i klinisk verksamhet
- diskutera etiska frågor inom hälso- och sjukvården på ett strukturerat sätt
- kritiskt granska egna och andras etiska argument
- diskutera förhållandet mellan patientens autonomi och läkarens övriga professionella skyldigheter
- diskutera under vilka omständigheter det är försvarbart att avstå från eller avbryta behandling

Värderingsförmåga och förhållningssätt:

- visa respekt för patientens värderingar, integritet och självbestämmande
- reflektera över egna värderingar och beteenden, över läkaretik och professionalism
- försvara egna ställningstaganden i etiska frågor och samtidigt vara öppen för att andra personer kan ha en annan uppfattning
- visa hederlighet i skriftlig redovisning och i vetenskapliga arbeten

Kunskaper och medvetenhet om mänskliga rättigheter och genus

Kunskap och förståelse

- redogöra för svenskt och internationellt regelverk för mänskliga rättigheter och förhållandet mellan dessa regelverk
- redogöra översiktligt för den etiska, politiska och juridiska grunden för mänskliga rättigheter

GÖTEBORGS UNIVERSITET
SAHLGRENSKA AKADEMIN

- förklara vad rätt till bästa möjliga hälsa innebär och förstå samband mellan rätt till hälsa, fungerande hälsosystem och folkhälsa
- förklara vad ett genusperspektiv innebär i vården

Färdigheter och förmåga

- diskutera vårdens bemötande av patienter och närstående, och analysera fall ur olika människorättsperspektiv, däribland genusperspektivet
- diskutera hur tillgången till mänskliga rättigheter påverkar människors hälsa, såväl för den enskilde patienten som för olika grupper i samhället

Värderingsförmåga och förhållningssätt

- tillämpa svenskt och internationellt regelverk om mänskliga rättigheter
- behandla alla patienter, anhöriga och medarbetare med samma respekt för deras lika värde och rättigheter oavsett kön, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, ev funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet och ålder.
- analysera det bemötande och den behandling en patient får ur ett människorättsperspektiv med hjälp av begreppen tillgänglighet, åtkomlighet, acceptabilitet och kvalitet (availability, accessibility, acceptability, quality)

Vetenskapligt kritiskt förhållningssätt

Kunskap och förståelse

- diskutera grundläggande vetenskaps- och kunskapsteoretiska begrepp
- diskutera förhållandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet
- redogöra översiktligt för grundläggande vetenskapliga metoder i det medicinska fältet, deras möjligheter och begränsningar
- redogöra för forskningsetiska regler och deklARATIONER
- diskutera forskningens betydelse för hälso- och sjukvårdens utveckling

GÖTEBORGS UNIVERSITET
SAHLGRENSKA AKADEMIN

Färdighet och förmåga

- självständig söka, kritiskt granska och använda vetenskaplig information inom det medicinska området
- visa förmåga att med omdöme tillämpa evidensbaserad kunskap på individnivå
- visa förmåga att självständigt analysera och bedöma komplexa företeelser i den kliniska vardagen, även med utgångspunkt i begränsad information
- visa förmåga att, inom ett ramen för ett projektarbete, urskilja och formulera vetenskapliga frågeställningar, undersöka dessa med adekvata vetenskapliga metoder, samt sammanfatta och tolka resultaten
- visa förmåga att skriftligen och muntligen redovisa och försvara egna vetenskapliga arbeten
- visa förmåga att sakligt kritisera och diskutera andras arbeten på ett vetenskapligt sätt

Värderingsförmåga och förhållningsätt

- visa förmåga till helhetssyn på patienten utifrån ett vetenskapligt och humanistiskt synsätt
- visa förmåga att på vetenskaplig grund diskutera nya fakta, företeelser och frågeställningar
- visa medvetenhet om sina egna, vetenskapens och samhällets begränsningar
- visa förmåga att identifiera och konkretisera eget behov av kunskapsutveckling